

З. Курлянд З. Н. Концепція мультиплікативності функціонування вищої школи як шлях до трансформації сучасного виміру системи вищої освіти України [Текст] / З. Н. Курлянд // Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. – 2010. – №11–12. – С. 194–200

*Самохвалова Ю. А., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ У КОНФЛІКТІ

Конфлікти супроводжують життя практично кожної людини. Конфлікти водночас неповторні й повторні, подібні один до одного. Схожі вони, перш за все, нашими реакціями, поведінкою, переживаннями. Означення, сприяє розвитку різних психосоматичних станів, неврозів, розвитку психологічних захистів і стереотипів поведінки. Знання про правила та особливості безконфліктного спілкування і поведінки допомагають будувати конструктивні стосунки, полегшують реалізації життєвих цілей, також сприяють психічному і фізичному здоров'ю особистості, перетворюють його на знаряддя управління та впливу на захисні механізми.

Формування навичок має значення для кожного індивіда та середовища, даний процес лежить в формуванні та розвитку здібностей, умінь, знань. В конфліктних ситуаціях дія несвідомого означає відсутність контролю свідомого, деякі компоненти фокусують свідомість до зміни. Всі навколо роблять помилки в різних рішеннях, та коли люди їх усвідомлюють, вони готові нести відповідальність за них певним напрямком. Коли особистість приймає рішення, воно забезпечує зв'язок з діями. Існування конфлікту супроводжується феноменом людини на всіх етапах. В певних життєвих випадках, часто розвивається в суспільстві прогресивні тенденції, що неможливі без вирішення конфлікту та появу інших конфліктів [1, 2].

Психологи такі як: З. Фрейд, К. Хорні, вивчали конфлікт як психічне явище, що несе зло чи добро. Вчені знаходили підходи до вирішення проблеми та підвищення ефективності діяльності. Але існує інша точка зору послідовників, вони стверджують, що конфлікт – несе зло який негативно впливає на соціальний клімат. Напруженість, стреси, тривога, благо чи зло несуть однакові імпульси конфлікту. В ситуаціях люди діють по – різному та стиль поведінки різний. Опоненти конфлікту можуть задовольнити свої потреби, а іншого не прийняти до уваги.

Якщо обидва опоненти хочуть вирішити конфлікт, то потрібно врахувати інтереси опонента під час конфліктної ситуації, потім можливе збереження хороших стосунків. Кожен з учасників конфлікту обирає той чи інший стиль поведінки, в залежності від типу, форми, власних позицій, резервів [1].

Класифікація складається з основних стилів: компроміс, співробітництво, суперництво, поступливість, уникання, кожен стиль поведінки відповідає конкретному конфлікту, визначається тим, в якій сфері людина прагне задовольнити власні інтереси чи задовольнити потреби опонента. Розглядаючи стратегії Томаса, можна дати визначення п'яти стилям:

Співробітництво – має активне й ефективне значення у виборі завершення конфлікту. Цей стиль направлений на вирішення суперечностей. Суб'єкт орієнтований на вирішення задач, заради цього він може жертвувати своїми цінностями, заради цілей. Стиль співробітництва присутній у неформальних лідерів, здатних контролювати поведінку, мотив займає розвиток соціального вольового контролю.

Суперництво являється найбільш конфліктним стилем, це прагнення до виграшу, перемоги, задоволення власних цілей. Бажання задовольнити свої інтереси, ігноруючи іншого опонента. Це людина яка володіє сильною волею, авторитетом, владою. Суперництво найбільш жорстокий стиль, він може застосовуватися навіть в силовій структурі, якщо конфлікт переходить у пряму конфронтацію.

Компроміс займає нейтральне положення, вбирає до себе активне так і пасивну форму реагування, дана поведінка в змозі врегулювати розбіжності, діючи взаємними поступками. Опоненти в конфліктній ситуації прагнуть примирити суперечливі інтереси партнерів.

Уникання характеризується пасивною формою стилю, орієнтований на збереження власного статусу. Відстрочення від конфлікту вважається як сповна відповідною реакцією на ситуацію, що конфлікт може вирішитися сам собою. Тактика поведінки особистості зводиться до зменшення подій, що викликали проблеми.

Останній стиль поведінки являється пристосуванням, він орієнтований на збереження соціальних відносин. В даному випадку особистість не відстоює власні інтереси в цілях доброзичливої атмосфери. Особистість в міжособистісному конфлікті намагається пристосуватися за допомогою тактик, наприклад за участю психологічного захисту [3].

Адаптована людина користується переважно частиною даних стилів поведінки в залежності до соціального середовища або змісту конфлікту. Стиль вирішення конфлікту пов'язаний з індивідуально – психологічними особливостями, досвідом. У професійному середовищу використовується найчастіше співробітництво й суперництво. Розв'язання складних проблем

може бути ефективним стилем поведінки компроміс з кордоном співробітництва.

Список літератури:

1. Підбуцька Н. В. Педагогічні умови формування конфліктологічної культури майбутнього інженера-машинобудівника: навч. посібник., Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – Харків : НТУ “ХПІ” – 2008. – С. 230

2. Герасіна Л. М. Конфліктологія: Підручник для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін.; За ред. проф. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Харків: Право. – 2002. – С. 256

3. Романовський О. Г. Конфліктне спілкування в інженерній діяльності : навч. посібник / О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, Н. В. Підбуцька; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2013. – С. 292

*Тарасова О. Ю., Шаполова В. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ЯК ГОЛОВНА СКЛАДОВА ЇЇ ДУХОВНОСТІ

Актуальність. Моральна культура займає дуже важливе місце у розвитку людства, яку можна віднести до соціалізації та розвитку індивіда в суспільстві, його сприйняття навколишнього світу, культури, поняття мудрості, рівень соціальної зрілості індивіда, технологічного прогресу людства тощо.

Вимірюється рівень моральної культури особистості через систему показників: правила та норми, принципи та ідеали суспільства; прогрес особистості та громадськості в цілому, справедливість, необхідні та доцільні аспекти всебічного гармонійного розвитку особистості в соціумі; використання в повсякденності, спілкуванні, поведінці та діяльності індивіда; дотримання вимог боргу та совісті у складних життєвих ситуаціях й навіть екстремальних обставинах; потреба у постійному саморозвитку особистості та суспільства. Показники, які зазначені вище є невідмінною складовою культури особистості. Основним критерієм виміру моральної культури особистості є реальна поведінка людини, її ставлення до інших, до групи, до суспільства, її ідеали, її рівень гуманності, якості, які виявляє особистість у своїй постійній діяльності й визначає ступінь її